

Capella de Sant Jaume de Rocacrespa

Cubelles

Ubicació

Comarca: Garraf
Lloc/Adreça: Quadra de Rocacrespa
Emplaçament: Can Rovirosa, Rocacrespa
Alçada: 44

Coordenades:

Latitud: 41.23683
Longitud: 1.66232
UTM Est (X): 387901
UTM Nord (Y): 4565911

Classificació

Número de fitxa: 08074 - 4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVI-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Catàleg, 2001/003107/B / BCIL (Llei 9/1993)
Número inventari: IP Aquit. 4454
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: 001408900CF86F
Autoria de la fitxa: Xavier Esteve i Gràcia
Data de registre de la fitxa: dv., 08/02/2019 - 01:00

Descripció

Capella de Sant Jaume de Rocacrespa s'emplaça a la quadra de Rocacrespa, tancada dins el baluard de Can Rovirosa. S'accedeix a l'interior del baluard travessant una porta obrada amb maons elaborada inspirada en l'arquitectura d'estil mossàrab, amb un arc de ferradura interior i un arc compost exterior. Ja a l'interior hi trobem l'església, d'una sola nau de 9 x 6 metres, coberta a dues vessants de teula àrab. A la façana principal, orientada a sud-oest, i amb les cantonades de maons, hi trobem una porta carreuada rematada en arc de mig punt, restaurada. A la dovella central hi ha gravat l'any 1556. Per sobre, centrades, hi trobem dues finestres. La inferior, rodona, a l'estil d'un rosetó, està emmarcada per maons de cantell. Per sobre d'aquesta, sota el ràfec, hi ha una altra obertura, més petita, ovalada. El ràfec està realitzat amb maons, imitant aquests els caps de biga de fusta de la coberta sortint cap a l'exterior del mur. Al vèrtex de la teulada hi ha un petit campanar d'esppanya d'un sol ull construït també amb maons rematat per una creu de ferro forjat. S'hi conserva la campana. Totes les façanes de l'església es troben emblanquinades, excepte les ornamentacions de maons.

L'interior de l'església és de planta rectangular, amb un arc toral central que, sustentat sobre pilastres adossades suporta el sostre, d'encavallada de fusta. La capella està presidida per una imatge de Sant Jaume, que substitueix a una d'anterior de Sant Gabriel (vegeu l'apartat d'història). Entorn de la imatge del sant hi disposen tres fornícules on antigament hi devia haver-hi imatgeria sagrada. Des de l'altar, elevat respecte la resta de la nau, s'accedeix a una sagristia adossada al lateral dret de l'església. Tot l'interior va ser emblanquinat l'any 2010, quan la família encarregà al pintor Jordi Garriga, amic de la família, la decoració pictòrica de l'interior de la capella. Hi trobem motius pintats amb tons terrosos referents al naixement, l'esclavitud del treball, l'enunciació i la vida i la mort. També hi ha pintat amb el mateix color un arbre genealògic de la família Rovirosa.

Observacions:

La capella també era coneguda com de Sant Gabriel de Rocacrespa

Història

A partir dels primers documentals del conjunt de Rocacrespa, en aquest espai hi hauria existit un castell a partir de, com a mínim, el segle XII. És possible que en aquella època existís una primera església en aquest espai, de la qual no es té coneixement. L'edifici actual podria respondre a la data que figura gravada a la dovella central de l'arc d'entrada, és a dir, el 1556. El primer esment documental de la capella de Rocacrespa és del 27 d'abril de 1571, data en què apareix esmentada en un arrendament. També apareix en el testament de Bernat de Vilanova i Panyella de l'any 1627, en què hi ha una clàusula sobre el manteniment de l'esmentada capella. Segons Joan Avinyó, l'edifici actual no està situat al mateix lloc que ocupava en 1638, sinó que aleshores estava emplaçat en el lloc on avui hi ha l'era. La construcció actual sembla inspirada en l'arquitectura preromànica catalana del segle X, en la qual les esglésies eren d'una sola nau, amb coberta a dues vessants i profusa utilització de l'arc de ferradura. Aquest estil arquitectònic no va tenir continuació després del segle XI, a banda de l'estil modernista de finals del segle XIX i començament del XX, que influït pel pensament romàntic vuitcentista va adoptar formes d'origen tradicional, històric o llegendari d'inspiració àrab, i va sorgir una tendència estilística basada en les formes artístiques de l'edat mitjana. La presència d'elements medievalitzants transformats i la utilització de l'obra vista, ens permetria formular la hipòtesi que aquest edifici va ser construït a finals del segle XIX o principis del XX (PINOS, 1998). L'interior de la capella va ser malmès l'any 1936. Després de la Guerra Civil, l'any 1940, la família adquirí a Barcelona una talla de Sant Jaume per substituir al Sant Gabriel que havia presidit la capella fins aleshores, moment en que es canvià l'advocació de Sant Gabriel a Sant Jaume. La nova talla data del segle

XVIII i sembla que provindria, originàriament, d'Olot.

L'any 2010 la família encarregà al pintor Jordi Garriga, amic de la família, la decoració pictòrica de l'interior de la capella.

Segons la memòria oral de la família, sota l'altar s'hi hauria enterrat a alguns soldats de la Guerra del Francès.

Bibliografia

Catàleg i Pla Especial de Protecció del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental de Cubelles. Núm. expedient: 2001/003107/B. Aprovació inicial 25/01/2001, aprovació provisional 18/09/2002, data publicació: 02/02/2004.

AVINYÓ, J. (inèdit) Papers relatius a la parròquia de Santa Maria de Cubelles (prop de Vilanova i la Geltrú, Barcelona) i termes veïns. Una llibreta, dos mapes i quantitat de papers amb notes històriques transcrites d'antics documents i observacions de caràcter parroquial aplegats per Mn. Avinyó al començament del segle XX. Donatiu de Mn. P. M. Bordoy, vers el 1940.

(1998) Quaderns científics i tècnics de restauració monumental núm. 10. Barcelona: Diputació de Barcelona.

PINOS, N. (1998) "Apunts sobre l'arquitectura del terme municipal de Cubelles". Quaderns científics i tècnics de restauració monumental, 10: 69-87. Barcelona: Diputació de Barcelona.

